

Nieuwsflits

Nieuwsflits 20, maart 2019

Beste KKNN-ers,

Veel nieuw onderzoek en ook nieuws over het KKNN. Op 1 maart beginnen we aan een nieuwe projectperiode, waarin we verder gaan met netwerken, kennisdelen en kennis ontwikkelen, maar ook met innoveren en internationaliseren. Op 28 maart starten we met een KKNN Across the Border – Seminar. Maar we gaan ook door met Krimpcafés, op 14 maart kunt u bijvoorbeeld ervaren hoe een serious game kan helpen bij de discussie rond voorzieningen.

In onze enquête vorig jaar gaf u aan tevreden zijn met de activiteiten van het KKNN, en ook dat u kennis uit nieuwsbrieven of bijeenkomsten gebruikt in uw dagelijks werk. Wel wilt u blijvend verrast worden door thema's, interessante locaties, variatie in werkvormen en bijeenkomsten, en wilt u ook af en toe wat bezoeken. Die wensen nemen we als KKNN mee. Ook de provincies Drenthe, Friesland en Groningen, samen met de Hanzehogeschool en Rijksuniversiteit Groningen, blijven het Kennisnetwerk Krimp in Noord-Nederland van belang vinden. In de stuurgroep hebben zij de intentie uitgesproken om het KKNN nog vier jaar voort te zetten, en voor de komende twee jaar zijn ook de financiële middelen vrij gemaakt.

Voor het KKNN reden om met nieuwe energie met en voor u aan de slag te gaan!

Elly van der Klauw
Chantal van der Sluis

Spel rond de voorzieningen

Is het een soort Monopolie met voorzieningen zoals sporthallen, winkels en scholen als inzet? 'Nee, het is beslist geen spel!', bezweert promovenda Suzan Christiaanse. 'Er is weliswaar een groot speelbord met pionnetjes, opdrachtvakken en speelkaarten, maar het gaat hier om een methodiek.' 'Doel is samenwerking, inzicht en keuzes in voorzieningen tot stand te brengen', valt Sjoerd IJdema van Partoer bij. Samen met Christiaanse ontwikkelde hij 'de Voorzieningen-Wijs'.

Door Eduard van den Hoff

Christiaanse promoveert binnenkort aan de RUG op 'voorzieningen'. Die staan vooral in de krimpgebieden onder druk en zijn onderwerp van breed gevoerde maatschappelijke discussies. 'Welke voorzieningen zijn essentieel voor een gemeenschap? Hoe kunnen ze in stand blijven of waarom juist niet? De door ons ontwikkelde Voorzieningen-Wijs is een goed instrument voor het beantwoorden van al dat soort vragen,' vindt Christiaanse.

Testsessies

De promovenda bedacht de Serious Game, zoals dat in vaktermen heet, samen met Sjoerd IJdema van Partoer in Leeuwarden. 'We deden dat in opdracht van Streekwerk Noordwest', vertelt hij, 'en we hebben in hun gebied nu vijf testsessies gespeeld met echte casussen.' Soms omvat een casus één onderwerp, zoals de sluiting van een sporthal of school. Maar het kan ook over een thema gaan, bijvoorbeeld ouderenvoorzieningen. Het 'spel' telt maximaal 8 deelnemers die uiteraard allemaal belanghebbend zijn. Ze kunnen inwoners vertegenwoordigen, gemeenten, woningcorporaties, scholen, dorpsbelangen, verenigingen, enzovoort.

Onafhankelijk

Een belangrijke rol is weggelegd voor de sessieleider. Hij/zij moet goed op de hoogte zijn van de heersende problematiek, bereidt de casus voor, nodigt de deelnemers uit en dient bovenal onafhankelijk te zijn. IJdema: 'Het gaat meestal om verlies van voorzieningen en dan wordt het wel eens emotioneel. Als sessieleider moet je dat aanvoelen en soms even een pauze inlassen zodat de deelnemers op adem kunnen komen.'

SWOT-analyse

De sessieleider bepaalt welke route op het bord wordt afgelegd: die van een brainstormsessie of één die tot concrete zaken leidt. Een andere optie is een rollenspel. Startpunt vormt altijd een SWOT-analyse. Alle deelnemers noteren op blanco kaartjes de sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen. Vervolgens moeten spelers fiches verdelen die aantallen leerlingen vertegenwoordigen of leden, budgetten, subsidies, enzovoort. Daarna kunnen er scenario's worden uitgewerkt.

Kennisnetwerk Krimp Noord-Nederland

Snelkookpan

'Het spel levert niet altijd consensus op', vertelt Christiaanse, 'maar het kweekt in elk geval wel meer onderling begrip.' De deelnemers zitten zo'n 3 uur lang met elkaar aan tafel en in deze setting is men 'gedwongen' naar elkaar te luisteren. 'De methodiek levert altijd een actielijst op', benadrukt IJdema. 'De Voorzienen-Wijs is een soort snelkookpan; een vorm van co-creatie die uitnodigt tot heel actieve participatie.'

Rouwproces

Christiaanse schrijft momenteel een paper over de Voorzienen-Wijs. 'De RUG vindt deze Game heel interessant omdat het onder andere de emotionele waarde van voorzieningen bloot legt; het toont de veranderingspijnen die krimpgebieden ondergaan,' zegt ze. IJdema: 'Tegelijkertijd reikt het 'spel' handvatten aan die de pijn c.q. het rouwproces mogelijk verzachten. In het spel ben je immers medebesluitnemer en je leert het proces beter begrijpen.'

Suzan Christiaanse (RUG) en Sjoerd IJdema (Partoer) spelen de Voorzienen-Wijs. (Foto Eduard van den Hoff)

Nieuws!

Junior Projectleider

Chantal van der Sluis is sinds 1 oktober aan het werk voor het KKNN, twee dagen per week ondersteunt zij de organisatie van evenementen en communicatie. Chantal rondde vorig jaar haar opleiding aan de Hanzehogeschool af, woont in Grijskerk en deed onderzoek naar energiearmoede in de gemeente Oldambt.

Hoogleraar Transportgeografie

Hoe bereikbaar zijn voorzieningen in krimpgebieden, de reistijd per auto is vaak niet zo lang, maar de voorzieningen liggen wel verspreid. En wat als je geen auto hebt? De nieuwe bijzonder hoogleraar Transportgeografie aan de Rijksuniversiteit Groningen Taede Tillema gaat zich verdiepen in bereikbaarheid en mobiliteit in het 'ommeland'. [Hier](#) vindt u meer informatie over zijn oratie en onderzoeksagenda. Tillema komt oorspronkelijk uit Delfzijl.

Geen recept voor succes burgerinitiatieven

Wat maakt een burgerinitiatief tot een succes? En wanneer is een burgerinitiatief eigenlijk een succes? Vele factoren blijken een rol te spelen, maar belangrijk is in ieder geval de relatie met de overheid. Erzi Meerstra-de Haan verdedigt op 28 maart haar proefschrift over de succesfactoren voor burgerinitiatieven in krimpgebieden in Noord-Nederland. ‘Het is echt die emmer vol verschillende factoren en veel verschillende obstakels kunnen de druppel zijn waardoor het misloopt.’ In krimpgebieden kunnen burgerinitiatieven helpen bij het in standhouden van voorzieningen of een alternatief bieden.

Door Nynke Doevelaar

‘Overheden moeten soms nog wennen aan de rol die ze hebben bij burgerinitiatieven’, zag Meerstra-de Haan. ‘En dat is begrijpelijk, want die rol verschilt steeds. Je hebt burgerinitiatieven in alle vormen en maten. Een initiatief om eenzaamheid tegen te gaan heeft de overheid misschien helemaal niet nodig of is alleen met een subsidie al geholpen. Voor andere initiatieven is een wijziging van het bestemmingsplan of van beleid nodig. Ook initiatiefnemers verschillen, sommigen weten prima de weg bij de overheid, anderen moet je meer begeleiden. En na een tijdje intensievere begeleiding redden ze zich misschien prima zelf en moet je ze juist weer hun gang laten gaan. Je moet blijven afstemmen.’

Bewustwording

Meerstra-de Haan ziet bewustwording als een belangrijke eerste stap om de relatie tussen overheid en burgerinitiatieven te verbeteren en doet daarvoor verschillende aanbevelingen. ‘Men is zich niet altijd goed bewust van de verschillen in belangen en perspectieven. Burgers ontwikkelen een initiatief voor hun dorp, of hun straat. Het is voor hen niet logisch als de gemeente het idee omarmt, maar dan op een andere plek. De gemeente kijkt naar het algemeen belang en dan kan die insteek wel heel begrijpelijk zijn. Maar realiseer je dat de initiatiefnemers dat anders zien.’

Of een project succesvol is of niet hangt ook af van hoe je het bekijkt. ‘Overheden zien mooie dingen gebeuren als burgers samen een initiatief ontwikkelen. Actieve burgers, nieuwe contacten, sociale netwerken. Maar voor initiatiefnemers gaat het daar niet alleen om. Die zijn meer gericht op het resultaat. Zolang het doel niet is gehaald, zien zij geen succes. Ook van dat verschil in perspectief moet de overheid zich bewust zijn.’

Persoonlijke betrokkenheid

Tijdens haar onderzoek raakte de onderzoekster onder de indruk van de betrokkenheid van burgers. ‘Naast hun gewone baan hebben ze een full-time baan om een buurttuin, speelplek of dorps huis van de grond te krijgen. En dat doen ze met liefde, maar als het niet lukt kan dat soms grote gevolgen hebben, zoals reputatie-schade. Zeker in een kleine gemeenschap betekent dat nogal wat. Het zou goed zijn als overheden zich dat realiseren en hiervoor een soort vangnet kunnen creëren.’

De promotie van mevrouw Meerstra-de Haan is 28 maart om 14.30 in het Academiegebouw, Broerstraat 5 in Groningen. Om 12.00 zal professor Sarah Skerrat uit Edinburgh in het KKNN Across the Border – Seminar ingaan op de rol van burgerinitiatieven en beleid in Schotland.

Agenda

Donderdag 14 maart 2019

Krimpcafé:

Spelen met voorzieningen

Mantgum
[meer info](#)

Donderdag 28 maart 2019

KKNN

Across the Border – Seminar

Groningen
[meer info](#)